

Waarom

Koolstofopslag is landbouwgebied ('carbon farming') wordt reeds op veel landbouwbedrijven gedaan, bijvoorbeeld door het toedienen van stalmest op percelen, de aanplant en het onderhoud van bomen en houtkanten of het inzaaien van vanggewassen. Een andere maatregel is het inwerken van houtsnippers in de bodem, om zo het koolstofgehalte in de bodem op te krikken. Dit is cruciaal voor een goede bodemstructuur en zal op die manier ook de waterhuishouding van de bodem verbeteren.

Wat

Er bestaat een heel resem aan maatregelen die kunnen genomen worden ter bevordering van de koolstofopslag, in deze fiche zal vooral dieper ingegaan worden op het inwerken van houtsnippers afkomstig uit het beheer van houtkanten. Meer info over de andere mogelijke maatregelen, vind je terug in onderstaande fiches:

- [Vanggewas](#)
- [Teeltrotaties met organische stofaanvoer](#)
- [Oogstresten inwerken](#)
- [Organische meststoffen: stalmest](#)
- [Organische meststoffen: compost](#)
- [Aanplant houtkanten](#)
- [Aanplant bomen](#)
- [Vlinderbloemig voedergewas luzerne](#)
- [Vlinderbloemigen grasklaver](#)
- [Blijvende graskruidenstrook](#)
- [Tijdelijke graskruidenstrook](#)

Het beheer van houtkanten (afzetten van de houtkant) levert heel wat houtige biomassa op. Deze snoeiresten zijn doorgaans niet geschikt voor hoogwaardige verwerking en worden zodoende als afvalstroom beschouwd. Door deze snoeiresten de verhakselen tot fijne houtsnippers, kan het toch nog meerdere nuttige toepassingen verkrijgen. Eén van deze toepassingen is het inwerken van de houtsnippers in landbouwbodems om de instandhouding en opbouw van het koolstofgehalte in de bodem te bevorderen. Op die manier wordt de kringloop gesloten en bekom je een maximale valorisatie van de beheerresten van houtkanten.

© Boerennatuur Vlaanderen

Hoe

Aanleg

Qua dosering van houtsnippers zijn meerdere opties mogelijk, doorgaans wordt er om de 5 jaar zo'n 10 à 15 ton per hectare toegediend, wat ongeveer neerkomt op 50 m³/ha. Het uitrijden van deze houtsnippers gebeurt met een mestverspreider uitgerust met strooitafel en schijven. De houtsnippers worden best oppervlakkig ingewerkt in de bovenste 5 à 10 cm.

Het toedienen van houtsnippers aan de bodem zorgt in het begin voor stikstofimmobilisatie in de bodem. Dit

komt door de hoge C/N-verhouding van houtsnippers, waardoor micro-organismen met een lagere C/N-verhouding stikstof uit de bodem moeten onttrekken om de houtsnippers af te kunnen breken. Dit kan in het eerste jaar een nadelig effect hebben op de gewasopbrengst. Daarom is het aangeraden om de snippers toe te dienen in het najaar en vervolgens geen wintergewas op het perceel in te zaaien, maar een groenbedekker. Het vastleggen van minerale stikstof in de bodem kan wel voor een lager nitraatresidu zorgen in het volgende jaar, zodat minder nutriënten zullen uitspoelen in het oppervlaktewater.

Het is in alle geval belangrijk om de hoeveelheid minerale stikstof in de bodem goed op te volgen, door bijvoorbeeld een N-index-analyse uit te voeren. Recente veldproeven tonen aan dat het toedienen van een beperkte hoeveelheid houtsnippers (ongeveer 10 ton/ha) en het gebruik van verse, vochtige snippers het risico op stikstofimmobilisatie aanzienlijk kan beperken. Ook kan het mengen van houtsnippers met compost helpen om de stikstofhuishouding beter in balans te houden. Tot slot verdient het aanbeveling om na toediening een snelgroeiend gewas of een vlinderbloemige teelt in te zaaien om het effect van lichtinval en verdere mineralisatie gunstig te beïnvloeden.

Inkleding

Het inwerken van houtsnippers in de bodem heeft geen visuele impact op het landschap.

Beheer

Per lopende meter komt er gemiddeld zo'n 60 kg vers hout vrij, wat betekent dat je zo'n 250 lopende meter houtkanten nodig hebt voor 15 ton verse houtsnippers. Het beheer van de houtkanten kent een cyclisch verloop. Afhankelijk van het type hout wordt hakhout om de 7 à 15 jaar kort gezet. Bovendien wordt een houtkant jaarlijks maar per 100m kort gezet, om zo het milieu en de biodiversiteit zo min mogelijk te verstoren. Het aanbod van biomassa uit duurzaam houtkanten beheer in Vlaanderen is echter wel zeer variabel en beduidend te laag om deze maatregel op grote schaal toe te passen. Na het snoeien in het vroege voorjaar moeten de houtsnippers opgeslaan worden tot het volgende najaar om ze dan in te werken na de zomerteelt.

Kostprijs

Richtprijs

Voor het inwerken van bedrijfseigen houtsnippers bestaat de ecoregeling 'VERHOGEN ORGANISCHE KOOLSTOFGEHALTE VAN BOUWLAND'. 'Onderaan op de webpagina bij 'voorbeelden' kan je de hele ecoregeling bekijken.

Let wel: Jaarlijkse registratie via de verzamelaanvraag is verplicht. Bewijslast (bv. foto's van inwerking,

registraties) kan vereist zijn bij controle.

Winst

Economisch

Het toedienen van houtsnippers aan de bodem zorgt in het begin voor stikstof immobilisatie in de bodem. Dit komt door de hoge C/N-verhouding van houtsnippers, waardoor micro-organismen met een lagere C/N-verhouding stikstof uit de bodem moeten onttrekken om de houtsnippers af te kunnen breken. Dit kan in het eerste jaar een nadelig effect hebben op de gewasopbrengst. Indien je dit niet wenst, kan je steeds met compost aan de slag.

Ecologisch

Het instant houden of verhogen van het koolstofgehalte in de bodem brengt uiteraard enkele belangrijke ecologische én economische voordelen met zich mee. Een hoger koolstofgehalte in de bodem zorgt voor een beter watervasthoudend vermogen, waardoor de bodem weerbaarder is bij droogte. Dankzij de betere bodemstructuur is de bodem echter ook beter bestand tegen hevige regenval, gezien de bodem een hogere infiltratiecapaciteit heeft. De betere bodemstructuur maakt de bodem ook minder water- en wind-erosiegevoelig. Verder helpt koolstofopslag ook in de strijd tegen klimaatverandering.

Waar op letten

Wetgeving

Binnen het huidige kader van de OVAM VLAREMA-wetgeving kunnen houtsnippers uit eigen houtkantenbeheer toegediend worden aan de bodem. Zoniet heb je een grondstoffenverklaring van OVAM nodig. Dit is een analyse van zware metalen en nutriënten in houtsnippers om aan te tonen dat ze niet vervuild zijn.

Nuttige links

- [Bierbeekse boeren doen aan circulaire koolstofopbouw](#)

Met de steun van

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

AGENTSCHAP
LANDBOUW &
ZEEVISSERIJ

**Medegefinancierd door
de Europese Unie**

DEPARTEMENT
OMGEVING

Deze fiche is opgesteld in het kader van het PDPO-project 'KLIMACO – Klimaatcoalities in de Mechelse Groenteregio' (2021-2023). Het project is uitgevoerd door POM Antwerpen, Provincie Antwerpen, Proefstation voor de Groenteteelt, Regionaal Landschap Rivierenland, Boeren natuur Vlaanderen en Pidpa, met steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland, en de gemeenten Rumst, Kontich, Sint-Katelijne-Waver, Duffel, Lier en Putte.

The ACLIMA-project has received funding from the LIFE Programme of the European Union under contract number LIFE 20 CCA/BE/001720.

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

This document is subject to the terms and conditions. Full terms and conditions can be found at the bottom of the Life ACLIMA website (<https://lifeaclima.eu>)

Voorbeelden

Ontdek enkele voorbeelden van deze maatregel op <https://www.lifeaclima.eu>

Deze fiche is de versie van 18/10/2026